

دوشنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۴ | ۱۲ جمادی‌الاول ۱۴۴۷

گزارش یک مه‌سازکنندگی

در آستانه ۱۲ آبان و روز ملی مبارزه با استکبار جهانی، پرچم سه‌رنگ ایران در تالار رقابت‌های آسیایی تایلند بالا رفت. این پرچم، آرام و باوقار، اما پر غرور و پر معنا، هدیه‌ای بود از نسل تازه‌ای که استکبار سستیزی را نه فقط در شعار، بلکه در عمل، در دانش، در خلاقیت و در رقابت‌های بین‌المللی معنا کردند. این برافراشتن، اعلام حضور ایران بود، حضوری مستقل، مقتدر و برخاسته از ایمان به توانایی‌های نوجوانانش. حالا استعداد‌های زیر ۱۷ سال ایران در رقابت‌های آسیایی رباتیک ۲۰۲۵ تایلد، بالاتر از چین و کره جنوبی، بر سکوی نخست ایستاده‌اند.

■ ■ ■

در تالار روشن و پر بهاهویی در تایلد، صدای رقابت جوان ترین نخبگان آسیا در فضا می‌پیچید. نورافکن‌ها بر چهره‌های مصمم می‌تابیدند و پرچم‌ها یکی یکی بالا می‌رفتند. در میان آن همه رنگ و بهایو، پرچم سه‌رنگ ایران، آرام و باوقار از میان جمعیت بالا رفت، و پیروزی، ایمان و تلاش نسلی را نشان داد که هنوز نوجوان است اما رویاهای بزرگی در سر دارد.

تیم رباتیک دانش آموزی ایران، تیمی تشکیل شده از استعداد‌های زیر ۱۷ سال کشور، در رقابت‌های آسیایی ۲۰۲۵ تایلد توانست بر سکوی نخست آسیا بایستد؛ بالاتر از قدرت‌های فناوری و خلاقیت قار، چون چین، کره‌جنوبی و مالزی.

در این رقابت‌ها، نمایندگان ایران با کسب یک مدال طلا، چهار نقره و یک برنز در لیگ خلاقیت و دو مدال برنز در لیگ مسیر یاب، عنوان قهرمان تیمی آسیا را از آن خود کردند، موفقیتی که برای دومین بار پیاپی، پس از قهرمانی سال گذشته در مالزی، تکرار شد، اما این بار درخشان‌تر، مقتدرانه‌تر و پرشکوه‌تر از قبل.

■ **پشتکار برای تحقق رؤیا**

نادر نوبخت، سرپرست تیم رباتیک دانش آموزی ایران، در گفت‌وگو با «جوان» سطح این دوره از مسابقات را «بسیار بالا و رقابتی» توصیف کرد: «این دوره از مسابقات واقعاً سنگین و نفسگیر بود. تیم‌ها با آمادگی کامل وارد رقابت شده‌بودند، به‌ویژه تیم‌های چین و کره جنوبی که همواره از قدرت‌های اصلی این عرصه به‌شمار می‌روند. با این حال، دانش آموزان ما با تلاش فراوان و آمادگی بالا توانستند در همه لیگ‌هایی که شرکت

جامعه سرویس اجتماعی ۰۹۰۸۵۲۳۰۶۰

قدرت‌های فناوری در چین، کره‌جنوبی و مالزی، پشت سر ایران به صف شدند

سوغات ضداستکباری دانش آموزان ایرانی باقهرمانی در رباتیک آسیا

بود. در روز پایانی و هنگام اعلام نتایج، لحظات بسیار

پراسترس و فراموش‌نشدنی را تجربه کردیم.»

او ادامه می‌دهد: «زمانی که نام ایران به عنوان تیم برتر اعلام شد، شادی وصفناپذیری در میان اعضای تیم موج زد. همه می‌دانستیم که این موفقیت حاصل ماه‌ها تلاش، تمرین و همدلی بود. احساس غرور ملی در آن لحظه در وجود تک‌تک ما زنده شد.»

آراد کیسا شمشکی، یکی از اعضای تیم رباتیک دانش آموزی ایران نیز با اشاره به حضور کشورهای قدرتمند آسیایی در این رقابت‌ها می‌گوید: «با وجود اینکه تیم‌هایی از چین، کره جنوبی و مالزی با آمادگی بالا در مسابقات شرکت کرده‌بودند، ما توانستیم با عملکردی منسجم و دقیق، نتایجی فراتر از انتظار به دست آوریم.»

او ادامه می‌دهد: «لحظه‌ای که روی سکورفتیم و پرچم کشورمان بالا رفت، حس غرور و افتخار تمام وجودمان را فرا گرفت. آن لحظه برای همه ما یادآور این بود که می‌توان با تلاش و ایمان، در برابر بزرگ‌ترین رقبای ایستاد و نام ایران را درخشان کرد.»

همچنین رونیکا قاسمی، ۱۳ ساله و از استعداد‌های درخشان تیم، احساسش در لحظه قهرمانی را این‌گونه توضیح می‌دهد: «زمانی که نامم برای رفتن روی سکو اعلام شد، حس غرور عمیقی داشتم. بالا رفتن پرچم کشورم در میان پرچم‌های دیگر، لحظه‌ای بود سنی مختلف از آن خود کنند. در لیگ مسیر یاب نیز سه تیم ایرانی توانستند عنوان سوم را به دست آورند. این دستاوردها حاصل تمرین‌های فشرده و هماهنگی میان اعضای تیم در طول اردوهای آماده‌سازی بود.»

او احساس خود از این مسابقات را این‌گونه توضیح می‌دهد: «حساس‌ما از این نتایج، ترکیبی از رضایت و امیداست. می‌دانیم که این مسیر تازه آغاز راه است و بچه‌های ما ظرفیت آن را دارند که در مسابقات جهانی نیز بدرخشند و پرچم ایران را بار دیگر بالا ببرند.»

■ **درخشش در میدان رقابت**

ایلپا رضایی‌مقدم، کاپیتان ملی‌میلی رباتیک دانش آموزی ایران، روزهای پرهیجان مسابقات را چنین روایت می‌کند: «پیش از آغاز رقابت‌ها، اردوی فشرده‌ای داشتم تا به آمادگی کامل برسم. مسابقات طی سه روز برگزار شد و هر روز فشار و هیجان بالایی بر تیم‌ها حاکم

مدال طلا، نقره و برنز را کسب کنند. در بخش سینیور نیز مقام دوم را به دست آوردیم. این نتایج حاصل ماه‌ها تلاش، تمرین مستمر و اشتیاق بی‌پایان بچه‌ها بود.»

افشار ادامه می‌دهد: «آنچه این دوره را برای ما خاص‌تر توانستند روی سکو بروند و این برای نخستین‌بار در تاریخ مسابقات دانش آموزی ایران رخ داده‌است. این موفقیت، نتیجه ماه‌ها تلاش، تمرین و همدلی میان دانش آموزان و مربیان بود.»

نوبخت همچنین درباره عملکرد قابل توجه تیم‌های

زیر ۱۲ سال توضیح داد: «کسب مدال در رده سنی پایین، ارزشی دوجندان دارد. این دانش آموزان با

وجود سن کم‌شان، اما با دقت، پشتکار و علاقه خود، نشان دادند که آینده‌ای روشن در انتظارشان است. آنها می‌توانند در سال‌های آینده به قهرمانان جهانی ایران تبدیل شوند.»

■ **پشت صحنه این پیروزی**

پریسا افشار، مربی تیم رباتیک دانش آموزی ایران نیز درباره موفقیت تیم در رده سنی جونیور توضیح می‌دهد: «در بخش جونیور، دانش آموزان ما توانستند هر سه

داشتم، نتایجی درخشان کسب کنند.»

او با اشاره به درخشش چشمگیر تیم ایران در لیگ خلاقیت ادامه داد: «در این بخش، همه گروه‌های ایرانی توانستند روی سکو بروند و این برای نخستین‌بار در تاریخ مسابقات دانش آموزی ایران رخ داده‌است. این موفقیت، نتیجه ماه‌ها تلاش، تمرین و همدلی میان دانش آموزان و مربیان بود.»

نجد سن کم‌شان، اما با دقت، پشتکار و علاقه خود، نشان دادند که آینده‌ای روشن در انتظارشان است. آنها می‌توانند در سال‌های آینده به قهرمانان جهانی ایران تبدیل شوند.»

پریسا افشار، مربی تیم رباتیک دانش آموزی ایران نیز درباره موفقیت تیم در رده سنی جونیور توضیح می‌دهد: «در بخش جونیور، دانش آموزان ما توانستند هر سه

گزارش ۲ زهرآچندری

خودروهای معاف از معاینه فنی منبع متحرک آلودگی!

بنا به تأکید رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست بخشی از خودروهایی که در دوره چهارساله معافیت از معاینه فنی قرار دارند به دلیل آلایندگی مردود می‌شوند

مرکز مورد تأیید این سازمان و سازمان ملی استاندارد ازمون می‌شود.»

به گفته رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست مطابق مصوبه هیئت‌وزیران، از سال ۱۴۰۶ تمامی خودروهای تولیدی کشور باید مطابق با استاندارد یورو ۶ باشند. از این‌رو خودروسازان باید از هم‌کنون اقدامات لازم را برای ارتقای سطح کیفی محصولات خود انجام دهند تاامکان انجام ازمون‌های آلایندگی مطابق با استاندارد کنای انجام جدید فراهم شود. وی با اشاره به اجرای طرح «کشناسایی یکتا برای کاتالیست‌ها» گفت: «این طرح که با پیگیری‌های انجام‌شده در کارگروه ملی کاهش آلودگی‌ها به مرحله اجرا رسیده‌است، امکان رصد عملکرد کاتالیست‌ها در زمان فعالیت خودرو را فراهم می‌کند و می‌تواند به کاهش وضعیت آلایندگی کمک شایانی کند.»

■ **ضرورت بازنگری در ساز و کار معاینه فنی** هیچ خودرویی نمی‌تواند بدون داشتن معاینه فنی تردد کند و در صورت تردد روزانه ۲۰۰ هزار تومان جریمه می‌شود. با وجود این، طبق قانون ماشین‌های صفر تا چهار سال از انجام معاینه فنی معافند و قاعدتاً نباید آلاینده باشند، اما انگار حتی خودروهای صفر کیلومتری از کارگاه‌های بیرون می‌آیند هم می‌توانند منبع متحرک آلودگی باشند! انصاری با بیان اینکه سازوکار فعلی معاینه فنی خودروها نیازمند بازنگری جدی است، خاطر‌نشان کرد: «طبق ماده ۴ قانون‌های پاک، باید ساختار نظارت بر مراکز معاینه فنی اصلاح شود. متأسفانه بررسی‌ها نشان می‌دهد بخشی از خودروهایی که در دوره چهارساله معافیت از معاینه فنی قرار دارند، به دلیل آلایندگی مردود می‌شوند، بنابراین افزایش نظارت در مرحله تولید و کنترل کیفیت خودروها اهمیت بالایی دارد.»

وی همچنین با اشاره به اهمیت قطعه کاتالیست در کنترل انتشار آلاینده‌های هوا افزود: «تدوین و الزام موتورسایکلت‌ها منتشر می‌شود. طبق ماده ۴ قانون‌های پاک، تولید و واردات انواع وسایل نقلیه موتوری توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست تصویب و در

آلودگی‌ها سوا سال‌هاست دستش را بر سر گوی کلانشهرهایی همچون تهران گذاشته و بر هم نمی‌دارد! منبع این آلودگی‌ها هم مشخص است! از مسئولان استانی، کارآفرینان محلی و مجریان طرح‌های اقتصادی با حضور مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام(ره) برگزار شد. سیدامیر حسین مدنی در این مراسم گفت: بنیاد برکت از سال ۱۳۹۹ با شناسایی چالش‌های ناشی از پدیده کولبری در استان‌های کردستان، کرمانشاه و آذربایجان غربی، برنامه‌ای هدفمند را تحت عنوان دستورالعمل رشد اشتغال هدفمند برای کولبران (راه تدوین و اجرایی کرده‌است. وی هدف از اجرای این برنامه را ایجاد اشتغال جایگزین پایدار برای کولبران و خانواده‌های آنان از مشارکت مستقیم در طراحی و اجرای کسب‌وکارهای خرد و محلی عنوان کرد و افزود:

این طرح صرفاً رویکردی مقطعی برای مقابله با کولبری نیست، بلکه برنامه‌ای پایدار و مردمی برای ایجاد امنیت معیشتی و توانمندسازی اقتصادی مرزنشینان به‌شمار می‌رود.

به گفته مدنی، تاکنون بیش از ۷۹ هزار و ۸۱۰ طرح اشتغال‌زایی ویژه کولبران در سه استان یادشده، از سال ۱۳۹۹ به اجرا در آمده‌است که از این میان، ۵ هزار و ۳۶۱ طرح در سال ۱۴۰۳ و ۵۷۳ طرح در هفت‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ به

بهره‌برداری رسیده‌اند.

وی افزود: برنامه سال جاری بنیاد برکت اجرای ۵۰۰۱ طرح جدید اشتغال ویژه کولبران در

مناطق مرزی کشور است.

بر اساس آمارهای ارائه‌شده از سوی بنیاد برکت، استان کردستان با ۵ هزار و ۷۹۱ طرح در صدر استان‌های هدف قرار دارد و پس از آن، استان‌های آذربایجان غربی با ۲ هزار و ۵۶۵ طرح و کرمانشاه با ۲ هزار و ۴۴۲ طرح در رتبه‌های بعدی هستند.

بنابر اظهارات مدنی در طرح‌های اجرارشده طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۴، تمرکز بر فعالیت‌های بومی، مزیت‌دار و پایدار منطقه‌ای همچون پرورش دام و زنبورعسل، کشت محصولات کشاورزی، صنایع دستی، آبیاری و کشت گیاهان دارویی بوده‌است.

مدعایل بنیاد برکت در پایان تأکید کرد: بنیاد برکت با اتکا به ظرفیت‌های محلی، همراهی مردم و هم‌افزایی دستگاه‌های اجرایی، مسیر توانمندسازی اقتصادی مرزنشینان و جایگزینی کولبری با اشتغال مولد را با سرعت بیشتری ادامه خواهد داد.

پایه اشتغال‌زایی

فاطمه سعادت*

مصادیق یک تاب‌آوری دیجیتال در زمان جنگ

درک حکمرانی در دوران جنگ و نبرد، امروز بیش از هر زمان دیگری و برای ما ایرانی‌ها بیش از هر کشور دیگر، اهمیت یافته است. فناوری‌های دیجیتال به بخشی جدایی‌ناپذیر از امنیت ملی و تداوم دولت تبدیل شده‌اند. برای کشورهایی چون ایران که در منطقه‌ای پر تنش قرار دارند، مطالعه تجربه‌های موفق در این حوزه می‌تواند تعیین‌کننده باشد و طبعاً یکی از نزدیک‌ترین وزنده‌ترین این تجارب، تجربه واکراين است.

در واکراين، مفهوم دولت هوشمند سال‌ها پیش از جنگ شکل گرفت. در سال ۲۰۲۰، وزارت تحول دیجیتال این کشور برنامه‌ای به نام «دیبا» (Diba) را راه‌اندازی کرد؛ برنامه‌ای (پالیکیشن) که هدفش ساده‌سازی امور اداری، مبارزه با فساد و ارتقای شفافیت بود. دیبا به شهروندان اجازه می‌داد مدارک خود را به صورت دیجیتال ذخیره کنند و از طریق تلفن همراه خدمات مختلف دولتی را دریافت نمایند. این مدارک، از نظر قانونی معادل اسناد فیزیکی شناخته می‌شدند؛ امری که زیرساخت اعتماد عمومی به دولت الکترونیک را شکل داد. اهمیت این تحول در زمان صلح نیز چشمگیر بود، اما زمانی که جنگ آغاز شد، نقش آن حیاتی‌تر از هر زمان دیگر شد.

در فوریه ۲۰۲۲، آتش جنگ روسیه و واکراين برافروخته شد، میلیون‌ها نفر مجبور به ترک خانه‌های خود شدند. بسیاری مدارک و اسناد هویتی خود را در دست دادند و سیستم‌های فیزیکی دولت در مناطق درگیر از کار افتاد. در چنین وضعیتی، دیبا از یک ابزار اداری به یک پلتفرم بقا تبدیل شد. شهروندان از طریق این برنامه توانستند هویت خود را اثبات کنند، خدمات حیاتی را دریافت نمایند و ارتباط خود را با دولت حفظ کنند.

دولت نیز از طریق همین کانال، اطلاعیه‌های اضطراری، هشدارهای حملات هوایی و اطلاعات مربوط به پناهگاه‌ها را به صورت مستقیم برای مردم ارسال می‌کرد. این ارتباط حتی در زمانی که زیرساخت‌های ارتباطی سنتی مختل شده‌بودند نیز برقرار ماند.

واکراين همچنین از ظرفیت دیجیتال برای مشارکت مردمی بهره گرفت. پلتفرم «دشمن الکترونیک» (eVrog) به شهروندان اجازه می‌داد تصاویر و ویدئوهای از تحرکات و تجهیزات نیروهای روسی را به‌طور ناشناس برای دولت ارسال کنند. داده‌های ارسالی به صورت خودکار موقعیت‌یابی می‌شدند (Geotagging) و مستقیماً از اخبار نیروهای نظامی قرار می‌گرفتند. این ابزار آفندری مؤثر بود که چندین بار از طرف مقامات واکرايني تقدیر شد. این به این معنا نیست که واکراين با این ابزار به برتری دست یافته‌است، اما به این معنا هست که اگر همین بهره‌برداری‌ها از ابزارهای مختلف نبود، این کشور وضعیت به مراتب بدتری داشت.

اما نقش «دیبا» تنها به حوزه نظامی محدود نبود. یکی از کاردهای دیگر، آن بود که شناسات و تسهیل روند جبران غرامت‌ها بود. شهروندان می‌توانستند تصاویر خسارات وارده‌شده به خانه‌ها، اموال خود را از طریق این برنامه ارسال کنند و به این ترتیب، روند ازبایی و پرداخت غرامت با شفافیت و سرعت بیشتری انجام می‌شد.

درس کلیدی این تجربه آن است که «زیرساخت دیجیتال» باید بخشی از دکترین امنیت ملی کشورها تلقی شود. تاب‌آوری سیستم‌های دیجیتال رکن بقا و امنیت ملی است. برای ایران، این واقعیت معنای روشنی دارد: باید از هم‌کنون بر ایجاد زیرساخت‌های دیجیتال مستقل، مقاوم و یکپارچه سرمایه‌گذاری کرد. توسعه پلتفرم‌های بومی که بتوانند در مواقع بحران نقش ارتباطی، خدماتی و اطلاعاتی ایفا کنند، اهمیت راهبردی دارد. این امر نه فقط برای جنگ، بلکه برای بلایای طبیعی، تحریم‌ها یا حملات سایبری نیز حیاتی است. تجربه واکراين نشان داد که در شرایط بحرانی، زیرساخت دیجیتال نه فقط برای رفاه شهروندان، بلکه برای استمرار حیات ملی ضروری است. اگر این پلتفرم‌ها پیش از بحران ایجاد نشده‌بودند، توسعه آنها در میانه جنگ ناممکن می‌نمود. در مسیر تحقق چنین هدفی، چند اصل راهبردی باید مورد توجه قرار گیرد:

نخست، اصل «پیش‌دستی» است. زیرساخت‌های دیجیتال مقاوم را نمی‌توان در بحبوحه بحران ساخت. باید از هم‌کنون ظرفیت‌های فناورانه، حقوقی و نهادی لازم را ایجاد کرد تا در زمان اضطرار فعال شوند.

دومین موضوع لازم به توجه، اصل «یکپارچگی» و «تاب‌آوری» است. ابزارهای دیجیتال باید به گونه‌ای طراحی شوند که حتی در صورت قطع بخشی از شبکه یا تخریب فیزیکی سرورها، بتوانند با اتکا به نسخه‌های پشتیبان یا شبکه‌های مستقل ادامه کار دهند. شاید در بسیاری از موضوعات بتوان چنین چیزی گفت اما لافال در این موضوع مورد بحث، یعنی فناوری دجیتال، تمرکز زیرساختی به شدت ظرفیت‌ناگ است. سوم، اصل «استقلال فناوری» است. وابستگی به شبکه‌ها یا سرویس‌های کشورهای متخاصم می‌تواند در زمان بحران به نقطه ضعف راهبردی تبدیل شود. در این زمینه، همکاری فناورانه با کشورهای بی طرف یا دوست مانند چین می‌تواند به توسعه زیرساخت‌های بومی و امری کمک کند. باید با نگاه تهدیدآنگاره، به شدت از زیرساخت و شبکه خطرناک دابی کرد.

چهارم، علاوه بر این، باید نقش فناوری‌های دیجیتال در سنسار یوهای بحران از پیش تعریف شود. تمرین و طراحی عملیاتی برای وضعیت‌های مختلف، از جنگ گرفته تا زلزله و سیل، می‌تواند ظرفیت واکنش سریع دولت را افزایش دهد. سامانه‌های هشدار سریع، نقشه‌های زنده پناهگاه‌ها و مراکز درمانی، گزارش‌های مردمی از مناطق پرخطر، و ارتباطات اضطراری میان نهادهای امدادی، همگی باید در قالب یک اکوسیستم دیجیتال ملی از پیش طراحی و آزمایش شوند.

این تجربه به ما می‌آموزد که فناوری نه یک ابزار تجملی، بلکه بخشی از شریان حیاتی حکمرانی است. در زمانی که زیرساخت‌های فیزیکی ممکن است نابود شوند، زیرساخت دیجیتال می‌تواند تداوم دولت و پیوند مردم با حاکمیت را تضمین کند. اگر دولت بتواند اعتماد عمومی به سامانه‌های دیجیتال را پیش از بحران شکل دهند، این سامانه‌ها در روزهای دشوار به پناهگاه اعتماد عمومی تبدیل خواهند شد. بهترین زمان برای ساختن قایق نجات، پیش از آغاز طوفان است.

منابع در دفتر روزنامه موج‌ها

■ **پژوهشگر گروه «مطالعات نهاد و توان دولت» اندیشکده حکمرانی شریف**

خبر کوتاه

■ معاون پژوهشکده سرطان معتمد جهاد دانشگاهی، با بیان اینکه «میزان بروز سرطان پستان در کشور ما متوسط اما رو به افزایش است»، گفت: میانگین بروز این بیماری در زنان ایرانی حدود ۱۰ سال زودتر از میانگین جهانی است و اغلب مبتلایان در بازه سنی ۴۰ تا ۵۰ سال قرار دارند.

■ یک نماینده مجلس شورای اسلامی با تشریح دستورالدهای قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» اعلام کرد: طی این مدت سقط جنین ۵۰ درصد کاهش یافته، تولد فرزند سوم و بالاتر ۳۵ درصد افزایش داشته است.

■ شبیر تا ۱۰ روز آینده در تمام مدارس ابتدایی کشور توزیع می‌شود» این را امروز سخنگوی وزارت آموزش و پرورش علی فراه‌دی می‌گوید و تأکید می‌کند که دانش آموزان گیلانی هفته پیش و دانش آموزان زنجان‌یی در این هفته شیر می‌نوشند.

■ نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران گفت: از سال ۱۴۰۱ هزار و ۷۰۱ مورد ساخت و ساز غیرمجاز گزارش شده که برای ۵۰۶ مورد اقدام به رفع اثر شده و ۵۶۵ مورد نیز به دلیل ابلاغ اخیر استاندارد تهران، رفع اثر نشده‌است.